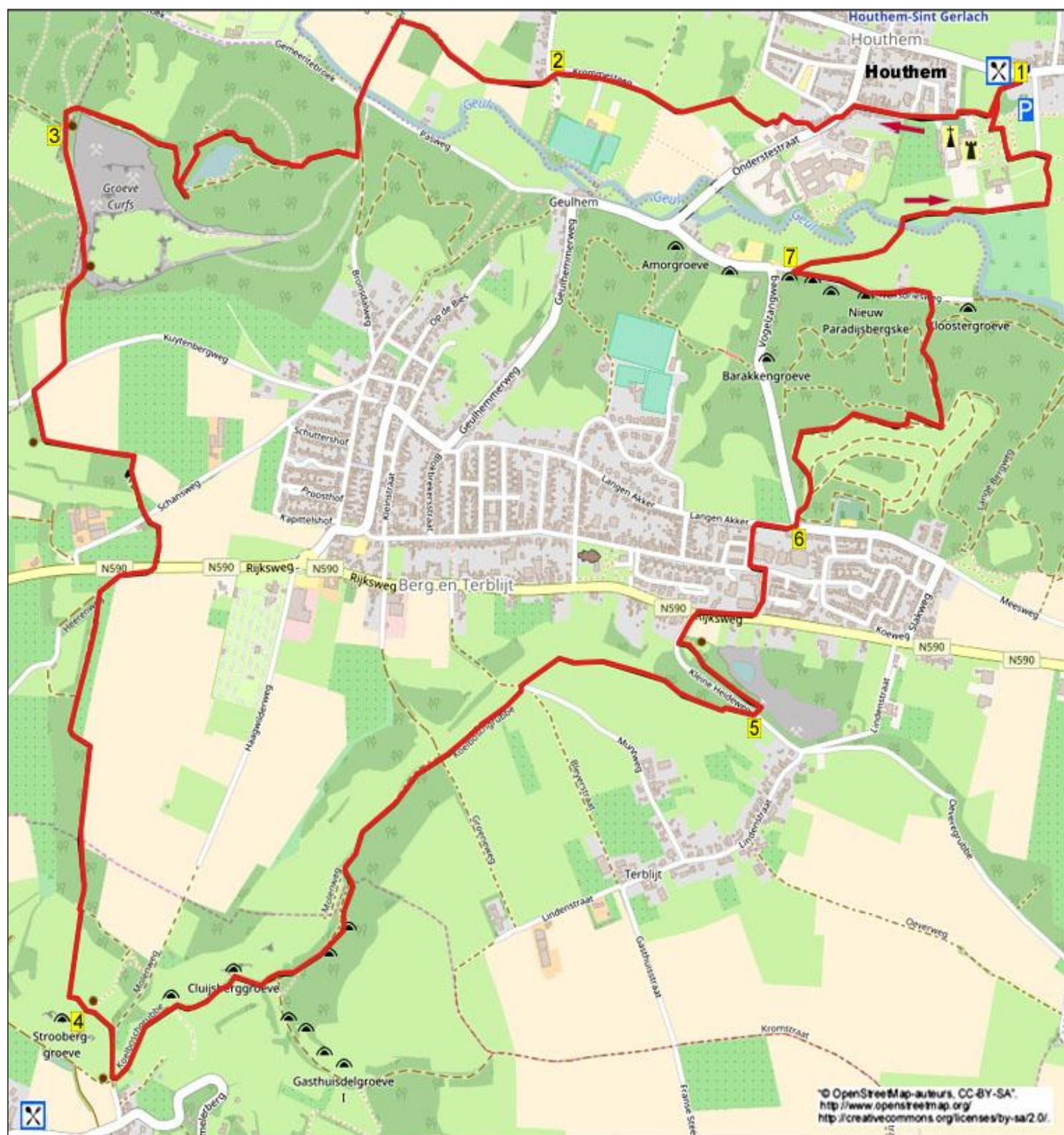

1027 HOUTHEM 12 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze heuvelachtige wandeling wandelt u over leuke paadjes door het Geuldal en dan klimt u door het bos omhoog. Boven wandelt u langs de voormalige groeve Curfs waar u bij uitzichtpunt mooi uitzicht heeft. Via leuke paden loopt u naar de Bemelerberg waar u prachtig uitzicht heeft, een van de mooiste plekjes in Zuid-Limburg. De terugweg wandelt u door het natuurgebied Bemelerberg langs mergelrotsen en bosranden. Na een mooi stuk door de weilanden loopt u door de kleine groeve Blomberg. U maakt een doorsteek door het dorp Berg en loopt u het natuurgebied Langen Akker binnen. U daalt af door het bos en loopt dan via het mooie natuurgebied Ingendael terug naar het café met leuk terras. In Bemelen ligt een café om halverwege iets te drinken maar op de Bemelerberg pauzeren op het bankje is veel mooier.

GPS-afstand 12000 m, hoogteverschil 72 m en looptijd 2.45 uur.

Startpunt: Burgemeester Quicx, Coffee & More, Joseph Corneli Allée 1, Houthem – Valkenburg.
Tel:043-6088888. Dagelijks open van 10.00 tot 18.00 uur. U kunt parkeren op de parkeerplaats van het kasteel.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1027 HOUTHEM 12 km

1. Met uw rug naar de ingang van het café loopt u RD. Na 20 m gaat u aan de 4-sprong scherp R over het klinkerpad met links van u het grote St. Gerlach Paviljoen met unieke congres- en vergaderruimten, dat plaats biedt aan 500 personen. Aan het eind van het paviljoen gaat u L en loop dan RD over het grindpad. Aan de kruising van grindpaden gaat u R door het Prinses Juliana Park waarin meestal vele mooie kunstwerken staan. Negeer zijpad links. Bij rechts staand kanon verlaat u het park en loopt u RD (Onderstestraat) over de klinkerweg.

(Het kanon is hier in 1999 geplaatst t.g.v. het 400 jarig bestaan van de schutterij St. Martinus uit Houthem St. Gerlach. Als u aan de klinkerweg meteen L gaat, dan komt u via het kerkhof bij de mooie Sint Gerlachuskerk uit 1720 met het prachtige barokke interieur. U moet beslist even gaan kijken. U kunt dan ook een bezoekje brengen aan de schatkamer van St. Gerlachus).

Negeer zijweg rechts.

(U passeert rechts bij huisnr. 18 een prachtige mergelwoning, de voormalige pastorie (1874)).

Negeer volgende zijweg rechts. Aan de T-splitsing bij de Sint-Gerlachuskapel (1870) gaat u L (Onderstestraat). Negeer zijweg rechts. Voorbij de mooie villa Wilhelmina (1902) en bij wit huis (no. 62) gaat u R.

(Als u hier L het terrein van Adelante inloopt, dan ziet u rechts het bijzondere Ronald McDonald Huis, het eerste in Europa dat verbonden is aan een revalidatiecentrum. Het gebouw is het eerste Nederlandse Hundertwasser project (Oostenrijkse kunstenaar/architect). Hier kunnen gezinnen met een gehandicapt kind vakantie vieren en toch gebruik maken van de noodzakelijke revalidatie).

De asfaltweg wordt even verder een voetpad. Negeer zijpad rechts. Aan de 3-sprong gaat u RD (geel). Negeer meteen graspaadje rechts (geel).

(Schuin rechts voor u ziet de voormalige St. Martinuskerk (1785) in de buurt Vroenhof, nu kapel van verzorgingshuis Vroenhof).

Aan de 3-sprong gaat u RD over de asfaltweg.

2. Aan de ongelijke 4-sprong in de buurt Vroenhof gaat u RD (rood/blauw). *(U passeert hier links de Martinuskapel (1932)).* **Aan de Y-splitsing gaat R (blauw/rood) over de veldweg. Aan de 4-sprong bij memoriekruis staand op grote zwerfsteen gaat u L (/blauw) over de asfaltweg.**

(Op 8 juli 1941 is hier om 1.17 uur (Nederlandse tijd) een vliegtuig van het 61 Squadron van de Royal Air Force neergestort dat door een Duitse nachtjager was neergeschoten. Deze middel zware bommenwerper was op weg naar Mönchengladbach. De hier genoemde drie bemanningsleden liggen begraven op het Jonkerbos Oorlogskerkhof in Nijmegen. De piloot J.G.N. Braithwaite overleefde de val en werd door de Duitsers gevangen genomen).

Steek via smalle brug de Geul over en loop meteen daarna aan de 4-sprong RD de brede steile verharde bosweg langs het trafohuisje en grote zwerfstenen omhoog.

(Als u hier aan de 4-sprong R gaat komt u na 250 m bij e leuke Brasserie Bie de Groeve (met terras), open van wo t/m zo vanaf 10.30 uur).

(Als u hier 150 m L over de asfaltweg gaat, dan komt u bij het Oorlogsmonument Bronsdaelgroeve. Zie infobord).

Na 150 m gaat u aan de 3-sprong bij dikke zwerfstenen R verder de smalle asfaltweg omhoog Na 150 m loopt u via 85 treden de 30 m hoge verzinkte stalen trap omhoog. Boven gaat u R. Meteen daarna gaat u L over het bospaadje door het berkenbos.

(Na veel regenval kan een gedeelte van dit paadje drassig zijn. Loop dan boven bij stalen trap RD over het bredere pad met links van u de groeve. Negeer zijpaden. Bij uitzichtpunt verder RD. Ga dan verder bij **** in dit punt).

Een eindje verder ziet u links beneden een grote waterplas. Loop dan RD over paadje met links van u de steile helling van het links beneden gelegen plas.

Aan de T-splitsing gaat u L over het pad dat een dalend pad wordt en loop dan via brug verder omlaag. Beneden aan de T-splitsing gaat u R over het brede pad met links van u afrastering van de circa 40 hectaren grote voormalige groeve Curfs, waar van 1930 tot 2009 kalksteen (mergel) werd gewonnen.

(Als u hier bij de brug L gaat, dan komt u na 20 m bij het uitzichtpunt waar u prachtig uitzicht heeft over de voormalige grindgroeve Curfs, waarin u mogelijk Nederlandse grazende landgeiten ziet. De groeve wordt sinds 2009 beheerd door de stichting Het Limburgs Landschap).

**** Ga boven bij breed verzinkt stalen hek door het klaphek en loop RD. Vlak daarna gaat u bij groot infobord L over het brede bospad.

3. Vlak daarna aan de 3-sprong bij zitbank gaat u RD (blauw/geel-rood) over het pad met links van u afrastering.

(Mogelijk ziet op het rechts gelegen groot grasveld of in het bos grazende Galloway runderen. U loopt hier door het natuurgebied De Dellen, waarvan een klein gedeelte soms als militair oefenterrein wordt gebruikt)..

Negeer zijpaden rechts en volg RD (blauw) het pad met links van u de groeve. (Links boven ziet u de kerktoeren in Berg en even verder passeert u een zitbank). Beneden aan de 3-sprong bij klaphek gaat u RD (geel/blauw) het pad, dat even verder een brede licht stijgende grindweg wordt, omhoog. Aan de T-splitsing voorbij afsluitboom gaat u R (geel) de asfaltweg omlaag. (In dit gebied bloeien eind febr. duizenden narcissen!). Na 100 m gaat u L over het pad (ruiterroute), dat u circa 500 m RD volgt. (Waar het pad links omhoog buigt, passeert u een zitbank met prachtig uitzicht over het Maasdal/Maastricht). Steek bij uitstroom van regenwaterbuffer de asfaltweg over en loop RD (ruiterroute) over het pad met links van u de regenwaterbuffer. Steek de voorrangsweg over en loop bij verbodsbord RD (zwart) over de asfaltweg, die een dalende veldweg wordt. Na 150 m gaat u L over het eerste pad dat gelegen is tussen bosje en laagstamboomgaard. Na 350 m gaat u aan de 3-sprong RD over het brede graspad. Het pad maakt een bocht naar links en dan naar rechts. Waar het pad na circa 400 m bij zitbank links omhoog buigt, gaat u RD en dan passeert u meteen een zitbank ter herinnering aan de 77 jarige Peer de Win.

(Deze oud aardrijkskunde leraar, was van 1984 tot zijn dood op 16 nov. 2016 schaapsherder op de Bemelerberg. Hij heeft heel erg veel gedaan voor het behoud van het Mergeland schaap, een oud ras dat bijna was uitgestorven).

Loop RD over het graspad met rechts mooi uitzicht over Maastricht (Mestreech) o.a. op de bijna 80 m hoge kerktoeren van de St. Jan aan het Vrijthof. Na klaphek gaat u L over het paadje met

rechts van u de steile grashelling. Bij de boven op de Bemelerberg staande zitbank, een fijne pauzeplek na 6,3 km heeft u schitterend uitzicht.

(Hier ziet u o.a. van links naar rechts in de verte de kerktoeren in Cadier en Keer, de St. Pietersberg en weer de bijna 80 m hoge rode kerktoeren van de St. Janskerk aan het Vrijthof in Maastricht. Beneden in Bemelen ziet u het mooie Sint Laurentius kerkje (1845). en de omstreden 8 m hoge mega stal van de paardenfokkerij met dressuurbaan. De kuil achter de zitbank is in de jaren dertig van de vorige eeuw door jongens van Bemelen gegraven en werd door hen gebruikt als wielersbaan. Als voorbeeld gold de toenmalige wielersbaan in Maastricht).

4. Voorbij de zitbank loopt u RD de steile helling links langs een boom omlaag (loop langzaam en voorzichtig). Ga bijna beneden door het klaphek en helemaal beneden gaat u R (rood/zwart) de veldweg omlaag. Aan de 4-sprong bij infobord en zitbank gaat u L (groen/rood/rood-wit) over de veldweg.

(Als u hier 20 m naar rechts loopt, dan heeft u mooi uitzicht op de mergelwand van de Bemelerberg. Kijk ook eens naar de bijzondere "tuynheg", vlechthaag, achter het infobord. Links op de helling ziet u de biologische wijngaard Stroberg. Als u wilt pauzeren kunt u hier naar Roemer's eetcafé lopen (300 m). Loop dan hier RD over de smalle asfaltweg. Aan de doorgaande weg bij wegwijk gaat u R. Net voorbij de kerk en waterput komt u bij het café dat een leuk voorterras en een achterterras met prachtig uitzicht heeft. Via de inpandig kapel (ingang rechts van de hoofdingang) kunt u het mooie interieur van het St. Laurentius kerkje bekijken. Boven bij de kerk staat een zitbank waar u mooi zicht heeft op de prachtige mergelwand van de Bemelerberg).

Loop nu verder door het natuurgebied Bemelerberg.

(Dit natuurgebied is in het bezit van de Stichting Het Limburgs Landschap. De hellingen worden sinds 1979 begraasd door een kudde Mergellandschapen (een oud schapenras) om zo een open landschap te behouden).

De veldweg wordt een holle weg. Aan de 3-sprong bij de uitstroom van regenwaterbuffer Koelboschgrub gaat u RD (rood/geel) omhoog. Negeer boven meteen zijpad scherp rechts en volg de licht stijgende bosweg 1 km RD. Na 150 m passeert u rechts de Koeleboschgroeve.

(Deze met een groot spijlenhek afgesloten voormalige ondergrondse kalksteengroeve is na het beëindigen van de werkzaamheden gebruikt voor het telen van champignons. Nu is het een overwinterplaats van vleermuizen).

Een eindje verder voorbij zitbank passeert u links bij inrit naar weiland een herdenkingskruis.

(Op 1-8-1942 werd hier door een Duitse Nachtjager de Britse bommenwerper Wellington X9983, die bestuurd werd door de 19 jarige piloot Brain Anstee om 2.15 uur neergeschoten. Het vliegtuig was, met honderden andere toestellen, op weg naar Düsseldorf. Op het gedenkplaatje staan de namen van de vijf jonge omgekomen inzittenden, die op de militaire begraafplaats Jonkerbos te Nijmegen begraven liggen Alleen sergeant. Broley overleefde de val en bracht de rest van de oorlog door als krijgsgevangene in Duitsland).

Aan de 4-sprong gaat u RD (groen). Aan de T-splitsing loopt u bij breed verzinkt stalen hek en bordje regenwaterbuffer "Terblijt" RD via het draaihekje (stegelke) het weiland in dat u RD oversteekt. Bij het volgende stalen hek loop via stegelke bij infobord voetbalveld "Terblijtse Boys" RD met rechts van u afrastering en links de uitstroom van de regenwaterbuffer. Via het volgende draaihekje loopt u het volgende weiland in met links van u een hellingbos.

(Hier ziet u boven in het buurtschap Terblijt een grote met mergelsteen gebouwde carréboerderij, die stamt uit 1884).

Via het volgende stegelke verlaat u het weiland en loopt u RD het pad omhoog.

5. Boven bij infobord steekt u asfaltweg over en loopt u via het ijzeren klaphek de voormalige mergelgroeve Blom binnen.

(Mogelijk komt u in de groeve Hollandse landgeiten en Nieuw Zeelandse Kune Kune (Maori) varkentjes tegen).

Na de ingang gaat u L het brede pad omhoog.

(Als u hier R het brede graspad, dat even verder naar links buigt, omlaag loopt dan komt u bij een mooie, bijzondere mergelwand. U kunt het steile pad bij de mergelwand omhoog lopen (boven mooi uitzicht) maar u mag geen rondje door de groeve lopen. Dit is ten strengste verboden. U moet dus weer teruglopen naar de ingang waar u vandaan komt en dan vervolgt u weer de route).

Boven bij het grote ijzeren hek loopt u RD. Loop bij zitbank, picknickbank en infobord RD en via het klaphek verlaat u het natuurgebed Kleine Heide. Aan de asfaltweg gaat u R omhoog.

(Even verder passeert u links tegenover parkeerplaats in achtertuin van Grieks restaurant een Grieks kapelletje).

Vlak daarna gaat u aan de voorrangsweg (Rijksweg) R over het trottoir. Na 150 m, meteen voorbij de 2500 m² grote belevingstuin "D'r Moostuin", steekt u L via oversteekplaats de doorgaande weg over en loop RD (Fonterstraat) met links het zorgcentrum Fonterhof. Aan de T-splitsing bij de school O.B.S. Berg gaat u L met voor u mooi zicht op de met mergelsteen

gebouwde Monulphus en Gondulphuskerk (1933). Neem dan de eerste weg R (Bossgaet). Aan de T-splitsing gaat u R.

6. Aan de 3-sprong gaat u L (Vogelzangweg) omlaag (14%). Na 20 m loopt u R bij stalen hek via draaihek het natuurgebied Lange Akker binnen en ga dan meteen L het brede pad omhoog.

(Dit gebied was van 1954-1969 een kiezel/zandgroeve. Daarna tot 1989 afvalstort. Vanaf 2000 natuurgebied).

Vlak daarna aan de Y-splitsing gaat u L over het pad met links van u een energiecentrale waar de stortgassen worden omgezet in groene stroom. Vlak daarna gaat voor ontluchtingskoker en bij hek (vouwer) L via het draaihekje het graspad omlaag met links van u afrastering/bosrand. Negeer zijpaden. Beneden maakt het pad een ruime bocht naar rechts en blijf vlak langs de afrastering lopen. Na 100 bij draaihekje en klaphek loopt u verder RD met links van u de afrastering/bosrand. Waar na 250 de afrastering een haakse bocht naar links maakt en met links aan de bosrand een draaihekje, loopt u RD met links beneden een waterpoel met kroos. 100 m verder, waar het pad links omlaag buigt, gaat u L via draaihekje het smalle bospad RD omlaag. Negeer zijpad links omhoog. Aan de ongelijke 4-sprong neemt u het middelste pad RD omlaag (rood). Beneden aan de smalle asfaltweg gaat u L (geel/groen). (Na 150 m passeert u links het geologisch monument "zuidelijke Dalwand Geul". Zie infobord).

7. Vlak vóór afsluitboom en wildrooster loopt u R (groen/zwart) via klaphek het natuurgebied Ingendael binnen. Volg nu het brede graspad dat ter hoogte van rechts vrijstaand huis naar links buigt.

(Kijk na 50 m even achterom en u ziet het hooggelegen monumentale okerkleurige in mergel opgetrokken hotel kasteel Geulzicht (1918). Mogelijk komt u hier in het natuurgebied grazende Galloway runderen of Konikpaarden tegen).

Via bruggetje (Kloosterbrökske) steekt u de Geul over. Na het bruggetje gaat u schuin R over het graspad.

(Voor u ziet u de mooie kerktoren van het prachtige St. Gerlachuskerkje. Mogelijk ziet u hier omgewoeld gras, dat het werk is van wilde zwijnen).

Even verder loopt u langs de rozentuin (achtertuin) van Château Sint-Gerlach. Loop dan RD met links de beukenhaag. Negeer gesloten klaphekje en loop verder RD langs de afrastering. Aan de 4-sprong van graspaden bij rioolbuis gaat u L verder door het natuurgebied met links van u afrastering. Negeer graspad rechts. Ga dan L door het klaphek en loop RD over de asfaltweg, die hier een bocht maakt.

Neem nu bij de ingang van het rode kasteel Château Sint Gerlach het derde grindpad R door het Prinses Juliana Park waarin meestal vele mooie kunstwerken staan.

*(Het hotel is gehuisvest in de voormalige pachthof van het klooster, die rond 1759 is gebouwd. De pachthof bestond uit vier hoekpaviljoens die door lage vleugels verbonden waren en een grote schuur gegroepeerd rondom een ruime binnenplaats. De grote schuur werd als opslag voor de oogst gebruikt en in de lagere vleugels werd het vee gestald. Voor die tijd was deze pachthof erg modern van opzet. Men sprak zelfs van een oogst en vee paleis. In het hotel hebben diverse belangrijke wereldleiders overnacht o.a. in 1991 de toenmalige president van Frankrijk François Mitterand en in 2005 de toenmalige president Bush van de Verenigde Staten, maar ook de popsterren Bruce Springsteen (2012) en The Rolling Stones (2014), die optraden tijdens Pinkpop) **Negeer zijpaden en loop RD.** (Links ziet u de voorkant van het prachtige Château Sint Gerlach. Het Château is het voormalig Norbertijnen klooster dat gebouwd is in 1201 in de nabijheid van het graf van ridder kluizenaar Gerlachus, die overleed in 1164 of 1165. Dit dubbel klooster werd aanvankelijk door mannen en vrouwen bewoond maar werd na 1218*

een adellijk vrouwenstift. In het begin van de 18e eeuw werd het ingrijpend verbouwd. In 1786 verlieten de zusters het klooster. In de 19e eeuw is het klooster omgebouwd tot kasteel Nu is er restaurant "Château Sint Gerlach" en "bristrot de Liège" in gehuisvest).

Loop dan links langs het grote St. Gerlach Paviljoen. Ga dan R en ga dan meteen L en via de onderdoorgang komt u op de binnenplaats van de voormalig kasteelhoeve. Op de binnenplaats gaat u R.

(Als u hier op de binnenplaats RD loopt en dan L gaat, dan komt u aan de voorrangsweg bij de mooie Mariakapel (1902), die eens in de drie jaar dienst doet als rustaltaar tijdens de Sacramentsprocessie. Hier aan de overkant van de doorgaande weg ligt een wijngaard).

U komt bij de ingang van koffiebar, lounge Burgemeester Quicx Coffe & More (voormalige schuur kasteelhoeve), de sponsor van deze wandeling, waar u nog iets kunt eten of drinken o.a. diverse soorten koffie door de barista geserveerd. Het personeel verneemt graag wat u van de wandeling vond.

De voormalige hoeve Broers, waarvan de oudste fundamenten middeleeuws zijn, is gebouwd in 1720-1723. Bij de restauratie in 2016/2017 is zo veel mogelijk in de originele staat gelaten (o.a. dakspanten/mergelmuren in de koffiebar). De naam, die de uitspanning heeft meegekregen, burgemeester Quixc, verwijst naar een vroegere bewoner van de boerderij. Quixc was van 1820 tot 1856 burgemeester van Houthem, dat toen nog een zelfstandige gemeente was. De gemeenteraad vergaderde destijds in een van de kamers van de boerderij.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.